

Mechanische onkruidbestrijding kool

De juiste aanpak is belangrijk

voorjaar 2007

Koolpercelen onkruidvrij houden zonder dat er chemie aan te pas komt. Die prestatie leveren veel kooltelers ieder jaar weer. Niet omdat ze biologisch produceren of uit idealisme, maar omdat het effectief is. De kunst is om de mechanische onkruidbestrijding ook in de toekomst succesvol te blijven uitvoeren. De oppervlakte kool per bedrijf stijgt immers nog steeds. Voldoende capaciteit is belangrijk.

Kool kan een stootje hebben

Kool is een gewas dat met mechanische onkruidbestrijding gemakkelijk onkruidvrij is te houden. De plant heeft vanaf het begin van de teelt een voorsprong op het onkruid omdat kool geplant wordt in plaats van gezaaid. Bovendien kan de plant tegen een stootje. Er zit aan schoffelen, eggen en dergelijke ook een onzekere kant. Dat zijn de factoren grond en weer. Onder droge omstandigheden is een succesvolle onkruidbestrijding niet zo moeilijk te realiseren. Spannender wordt het als het werk zich ophoopt, het aantal werkbare dagen beperkt is en het onkruid maar groeit.

Goed planten

Een goede onkruidbestrijding begint bij het planten. Een koolplant

moet recht en vast in de grond staan. Om dit te bereiken moet er zo diep mogelijk worden geplant als de grond en de plant toestaan. Zorg dat de grond rondom de plant stevig wordt aangedrukt. Het heeft de voorkeur om de plant in een geul te zetten. De eerst kiemende onkruiden kunnen dan kort na het planten al bedekt worden met grond.

Grootte plant bepaalt de machine

De periode kort na het planten waarin het eerste onkruid kiemt, is uitermate geschikt om te eggen. Bij goed plantwerk staat de kool stevig genoeg in de grond om dit aan te kunnen. De meest geschikte wiedegegen zijn de machines die de sporen van de plantmachine volgen.

Ook als u geen eg gebruikt maar uitsluitend schoffelapparatuur inzet ter bestrijding van onkruid, is het belangrijk om snel na het planten te beginnen. De angst om planten onder te werken is vaak onterecht. Met aanpassing van de rijnsnelheid is er in vrijwel elk gewas te schoffelen. Door gebruik te maken van intra-rijwieders zoals een vinger- en een torsiewieder in combinatie met schoffelen kunt u het effect verbeteren. Als de plantmachine de grond gelijkmatig aangedrukt achterlaat, werkt de schoffelmachine het beste. Zonder al te veel inspanning van de chauffeur kan er dan kort langs de planten worden gewerkt. Zorg dat de schoffelmachine niet alleen het onkruid goed bestrijdt, maar het perceel netjes achterlaat voor een volgende keer schoffelen of aanaarden. Zo moet de grond overal gelijkmatig los zijn, zodat de machine de volgende keer niet loopt te 'zoeken'. Kool is door zijn stevigheid en bladstand uitermate schikt om aan te aarden. De losse grond wordt daarbij naar de rij gebracht en onkruiden worden bedekt. Wacht niet te lang met aanaarden. Het zijn juist de onkruiden die bij het aanaarden niet meer bedekt worden, die later boven het gewas uit groeien.

Ervaringen uit de praktijk

Jan Blok uit Brielle

“Ik teel samen met twee compagnons ruim negentig hectare spruiten. We schoffelen elk perceel minimaal twee keer. We rijden zo hard als nodig of zo hard als mogelijk is. Bij goed weer moeten we veel hectares kunnen doen. Goed schoffelwerk begint bij het planten. In het verleden trok de schoffelmaschine vaak de ene of de andere kant op. Toen stonden de steunwielen nog aan de buitenzijde van de planter. Nu de wielen in het trekkerspoor staan is dat over. Wij hebben ook goede ervaringen met het dieper laten werken van de middelste van de drie beitels van de trilschoffel. De machine centreert dan

als het ware. Uiteraard is het van belang dat de schoffels scherp zijn. Zeker als je te maken hebt met aardappelopslag. Een tip is om geen losse grond in de sporen achter te laten. Zelf schuiven wij

deze weg met een koutertje. Het ‘vaste’ spoortje dat achter blijft, rijdt de volgende keer beter. Als het wat geregend heeft, kun je bovendien iets eerder aan de gang.”

Tips

Begin tijdig

Nagenoeg alle teleurstellingen met mechanische onkruidbestrijding zijn terug te voeren op het te laat starten van de bewerkingen. Wie onder droge omstandigheden in de grond ‘roert’, ruimt altijd onkruid op. Laat geen werkbare dagen onbenut.

Meer informatie:

- Mechanisch Schoon is een landelijk project om nieuwe methoden en mogelijkheden van mechanische onkruidbestrijding in open teelten te stimuleren. Kijk voor info op: www.mechanischschoon.nl
- Praktisch onkruidbeheer in akkerbouw en vollegrondsgroenten zonder chemie; uitgave WUR; PPO-publicatie nr 350

Eggen

Kies een brede eg. De ervaringen met eggen van 9 meter breed zijn beter dan die met een werkbreedte van 6 meter. Met een 6 meter brede eg moet u vaak op de aansluiting van twee werkgangen van het poten rijden. Dit rijdt moeilijker en het geeft meer problemen met de afstelling. Door de grote werkbreedte kan bovendien met een lage rijsnelheid toch een grote capaciteit gehaald worden. Langzaam rijden voorkomt op kluitiger grond het onderwerken van plantjes.

Schoffelen

Zorg voor een juiste rijafstand. Nauwkeurig schoffelen met bredere schoffels is mogelijk. Bij het schoffelen in combinatie met een vinger- of een torsiewieder is afstelling van deze apparatuur eenvoudiger en het effect beter. Schoffel niet dieper dan nodig is en niet dieper dan de vorige schof-

felbewerking. Door te diep schoffelen worden nieuwe onkruidzaden naar boven gehaald en deze kunnen voor onnodig veel nieuw onkruid zorgen.

Aanaarden

Het aanaarden heeft naast het onderwerken van onkruid ook een functie ter versteviging van de plant. Bij spuitkool is dit belangrijk. Voer het aanaarden niet te laat uit. Het werken in grote gewassen geeft soms wortelbeschadiging. Daarnaast wordt er door de hoge rijsnelheid teveel aan het blad van de planten getrokken, waardoor ze juist minder stevig komen te staan en scheef geduwd worden.

Vaste sporen

Een rugje grond in de rijsporen is uit den boze. Ongelijke grond in het spoor maakt niet alleen de schoffelmaschine maar ook de chauffeur en trekker stuurloos.

Praktijknetwerk Telen met toekomst werkt aan een breed gedragen duurzame teelt in de plantaardige sectoren. Ruim 400 ondernemers testen en beoordelen duurzame teeltmaatregelen, ‘Best Practices,’ op de praktische toepasbaarheid en haalbaarheid. Dit gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met diverse partijen die het boeren- of cq. de tuin betreden. Deze folder is met grote zorg samengesteld. De samenstellers zijn echter niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruik van gegevens.

Colofon:

Productie: Telen met toekomst
Tekst: Adrie Mooijaart (DLV Plant),
Jacques Rovers (PPO)
Eindredactie:
Wilco Dorresteyn (DLV Plant)
Vormgeving en druk: Graphiset Uden

Telen met toekomst